

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Kiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
 földművelésügyi. Újvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedés-
 em. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
 Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Alapította:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 20 K. — Fél évre 10 K. — Negyed évre 5 K

Tanulóknak, aljegyzőknek, trócskák, földművelésnek és más-
 nyebb javadalmasok hivatalnokoknak évi 16 kor. félre 8 kor
 negyedévre 4 kor.

Megjelenik hetenként kétszer.

A mintafőispánok.

Rohamosan szaporodnak a minta-
 főispánok, a megfélemlítéssel és terrorral
 dolgozó bizalmgyárosok.

Vérlázító, rettenetes az a nagymérvű
 lelketlenség, mellyel némely főispán a kor-
 mányzat szűgyenére dolgozik.

Hogy mi minden történt az utóbbi
 időben, arról megdöbbentő adatokat látunk
 gróf Tisza Istvánnak csütörtökön előter-
 jesztett újabb interpellációjában, mely így
 hangzik:

Gróf Tisza István: A pénzügyi
 bizottságban annakidején kérdést intéztél a
 miniszterelnökhöz egyes megyékben elő-
 fordult esetekre vonatkozólag, amelyre akkor
 teljesen kielégítő választ kaptál. Fájdalom,
 a tények a miniszterelnök akkori kijelenté-
 sével ellentétben állanak és ezért ma kény-
 telen visszatérni erre a kérdésre. Ennek
 legenyhébb módját választotta. Reméli, hogy
 a miniszterelnök ezeket a jelenségeket elítéli
 és meg fogja szüntetni, mert ellenkező eset-
 ben kénytelenek lennének erősebb rendszá-
 bályokhoz nyúlni. Szóvá tette a multkor is
 a turóci főispán erőszakosságait. Tomcsányi
 Móric, úgy látszik, nem vett tudomást a
 miniszterelnök kijelentéséről. Amikor az
 alispán-helyettes választás elkövetkezett,
 Tomcsányi arra hívta fel Justh Ödön fő-
 jegyzőt, lépjen ki a munkapártból és vál-
 toztassa meg meggyőződését. Amikor pedig
 Just ezt a jellemtelenséget nem volt hajlandó
 elkövetni, a főispán kicsinyes ürügyekkel
 ezt a minden tekintetben kifogástalan tiszt-
 viselőt *segyelmi eljárás alá vette*. Ez nem
 árthat Justhnak, de szomorúan mutatja a
 turóci állapotokat és megbélyegzi a turóci
 főispánt.

Háromszék megyében is furcsa dolgok
 játszódtak le. A főispán megígérte a megye
 közönségének, hogy a tisztviselők választá-
 sánál nem fog nézni a pártállásra, de az
 ígéretét úgy tartotta meg, hogy az árva-
 széki elnök választásánál az érdemes régi
 helyettes elnökkel szemben *pályázásra biz-
 talolt egy fiatal szolgabíró*, akinek a pályá-
 zaskor még *kvalifikációja sem volt* s csak
 azóta tétették le vele a jogi államvizsgát.
 Ezt az ifjút, aki buzgó tagja a függetlenségi
 pártnak, ezt az ifjút, aki két napja tette le
 az államvizsgát, a főispán beleforszírozta az
 árvaszéki elnöki állásába.

Betöltés előtt áll az *ungmezei* alispán-
 ság. A megye közönsége, köztük igen kiváló
 kormánypártiak is, a főjegyző mellett fog-
 laltak állást. De a főispán minden terrorral
 erőszakol egy főszolgabíró. A *kincstári*
erdészeket a legbrutálisabban jenyegelik,
 hogy áthelyezik őket Horvátországba, ha
 nem szavaznak rá.

Igen kiváló ember, aki azóta gyilkos
 merényletnek esett áldozatul, leveleiben
 panaszkolt el a sérelmeket, hogyan akarták
 őt presszionálni. Egy főszolgabíró szabad-
 ságot kért, de a főispán követelte, hogy azt
 szakítsa meg és *jöjjön szavazni az ő jelölt-
 jére*. A községi és körjegyzői kar több ki-
 tűnő tagja *kénytelen visszavonulni a köz-*

életől, vagy családjára való tekintettel el-
 hagyni pártállását.

*A mi kormányunk alatt és nem for-
 dult elő.*

Igazságuk tudatában rámutathat a
 tisztviselők és jegyzők nagy sorára, akik
 ellenünk tevékeny részt vettek a közéletben,
 de *sohasem esett bántódásuk*.

*A szatmári és hevesi főispánok a fel-
 mentett munkapárti szavazók megfélemlíté-
 sével sajtólapot akartak teremteni egy kor-
 mánypárti lap megindítására.* Egyes főispá-
 nok olyan látszatot keletkez, olyan nyilat-
 kozatokat tesznek, hogy a munkapárti fel-
 mentett szavazó joggal tarthat felmentése
 visszavonásától.

A hontmezei főispán a felmentett
 munkapártiakkal nyilatkozatot akart aláírni,
 hogy csatlakoznak a kormánypárthoz.

*Beregvármegyében a beregmezei köz-
 ponti takarékpénztár intézi a megye köz-
 élelmézését. A bankcég főosztályosja fel-
 volt mentve a revízió alkalmával, a felmen-
 tését újra javasolták, a felmentés meghosz-
 szabítása le is jött, de a főispán nem kéz-
 besítette a végzetést addig, míg a miniszte-
 riumban ki nem jött egy újabb rendeletet,
 mely a fölmentést visszavonta.*

Wekerle miniszterelnök határozottan
 megígérte, hogy ha a főispánok részéről
 visszaélést fog tapasztalni, azt *kiméletlenül*
meg fogja torolni.

A munkapártnak gondoskodnia kell,
 hogy ezt az ígéretet be is váltsák. Most
 már vége legyen az efféle interpellációknak.
 A netán megismétlődő visszaélésekkel szem-
 ben az erélyes cselekvés terére kell lépni.
 Követelni kell, hogy a megfélemlítéssel és
 terrorral dolgozó főispánokat ejtsék el. Aki
 embertársai lelkiismeretébe belegázol, a tör-
 vényt rutul megsérti, — nem méltó a
 diszes főispáni állásra.

A munkapártnak megvan az eszköze,
 mellyel az ilyen *mintafőispánok* elejtését
 kikényszerítheti.

— A delegáció bácsmezei tagjai.

A delegáció tagjai lettek: báró Vojnits István,
 báró Vojnich Sándor, Zákó Millán és Lovász
 Márton.

— Meskó Zoltán alapossága.

A képviselőház csütörtöki ülésében, gróf Tisza István
 napirend előtti felszólalása közben Meskó Zoltán,
 a kecei kerület képviselője ezt kiáltotta: *„A
 zombori polgármestert fölfüggesztette a munka-
 párt.”* Akik dr. Fehér Lőrinc, volt zombori pol-
 gármester lávozásának körülményeit ismerik,
 jóízűt nevetnek a kecei konatyá felületes meg-
 jegyzésén. Fehér Lőrincről köztudomású, hogy
 hivatását lelkiismeretesen teljesítő, kifogástalan
 polgármester volt, akit nem lehet fölfüggeszteni.
 Azért távozott, mert ujóli megválasztásához
 nem tudta megszerezni a bizottsági tagok több-
 ségét. Mégse járja, hogy egy képviselő az ország
 színe előtt fölfüggesztetnek nyilvánítson olyan
 férfiut, aki tisztviselői állását rendes körülmé-
 nyek között, a lakosság tiszteltetéséről kísérve,
 hagyta el. Meskó Zoltán bajai ember, tehát
 mindezt tudnia kellene.

A cukorrépa ára.

Az osztrák közlelmézési hivatal legújabb
 rendelete értelmében az 1918—19. évben ezál-
 landó cukorrépára nézve *nem lehet métermérszán-
 kint 12 koronánál alacsonyabb árat kikötni. Ez
 az ármegállapítás visszaható erővel bír, tehát
 oly szerződésekre is vonatkozik, amelyek már ré-
 gbben kötöttek 12 koronánál kisebb áron.*

Ezzel szemben mi történik Magyarorszá-
 gon? Megszavazzák a cukoradó emeléséről szóló
 törvényjavaslatot az állami kassza érdekében
 figyelembevételével, de fagyos közönnyel kezelik
 a répatermelő gazdák jogosult igényeit. Wekerle
 miniszterelnök a képviselőházban tartott felszólá-
 lásában jelentette, hogy a *kladandó* rendeletben
 a cukorrépa árát 12 koronában fogják meg-
 állapítani.

Ez az ármegállapítás olyan csekély, hogy
 a répatermelés fokozására nem alkalmas. Ilyen
 áránál a gazda ráfizet a répatermelésre. Az árszabás
 végleges megállapítása előtt vegye meg egyszer
 fontolóra a dolgot a kormány! Felületes intéz-
 kedésekkel csak azt fogja elérni, hogy a gazdák
 — köelve a nagybirtokosok egy tekintélyes ré-
 szének példáját — abbahagyja a répatermelést s
 így a cukoripar romlását idézi elő.

Ismétellen hangsúlyoztuk, hogy a cukor-
 válság megszüntetése csakis a gazdák kérelmé-
 nek teljesítésével lehetséges.

A főispán csodatervei.

Baloghy főispán társadalmi téren sokat
 dolgozik, sok úrvös gondolatnak, életrevaló
 eszmének igyekszik életet adni. A tüdővész
 elleni nagy mozgalma szépen halad előre.
 Más terve is a siker reményével kecsegtet.
 Ez biztatja, buzdítja őt nyilván arra, hogy
 az eszmeprodukció terén egyes járásoknak
 valóságos csodaprogramot juttasson. A fő-
 ispán meg akarja látogatni a hármass Palán-
 kát, hogy az ottani vezetőkkel egy sokága-
 zatu, széles hálózatú terv megvalósítása
 végett tárgyaljon. Programjára vonatkozó
 kérdései, melyeket a vezetőkhez intézni fog,
 a következők:

1. Nem volna-e célszerű a három
 Palánka községnek egy nagyközséggé, vagy
 egy rendezett tanácsu várossá való fej-
 lesztése.
2. A Mosztonga szabályozása, hajó-
 hatóvá tétele s Palánkáig való vezetése.
3. A Palánka—Dunacséb—Veprőd—
 Kölpény—Kucora—Verbász vasuti vonal
 kiépítése.
4. A Gombos—Vajszka—Bogyán—
 Haloma—Bácsujlak—Dunabökény s palán-
 kai vasut kiépítése.
5. A Dunabökény—Bácsujlak—Halo-
 ma—Bogyán—Vajszka—Gombosi műut ki-
 építése.
6. Palánkának Wekerlefalvával, Szépli-
 gettel, Szilbácsal, Parraggal és Bulkeszi-
 val való műuti összeköttetési és más irány-
 ban való esetleges tovább vezetése.
7. Palánkán járási kórháznak és jár-
 ványkórháznak építése.
8. Palánkán munkaház, menház épi-
 tése elaggott és szegény, kórházi ápolásra

nem szoruló betegek elhelyezésére munka-képességük kihasználása céljából.

9. Az állami polgári iskola fejlesztése esetleg kereskedelmi vagy ipariskola felállítására.

10. Iparfejlesztési akció, különösen a kender és kornlótermelés intenzívebbé tétele szempontjából és a borkereskedelem.

11. Villanyvilágítás, kövezés, vízellátás, vízlevezetés és csatornázás.

Ismételjük, hogy az alkotásokra irányuló terveknek nagy változatos halmazata igazi csodaprogram. Ha mindezt nyélbe tudnák ütni, csóttul hullana az áldás Palánkára és környékére. El tudjuk képzelni, hogy ez a csillogó munkatervezet milyen lendülettel hozná mozgásba a dunamenti virágzó község derék polgárainak örömtől és boldogságtól fakadó érzéseit.

Mi is üdvivalgással köszöntենék az ügybuzgó, lelkes, sokatadó főispánt eme újabb szociális programja alkalmából — ha nem torlódnék szemünk elé az a sok akadály, mely a terv megvalósítását mostanában lehetetlenné teszi.

A főispán a három községből — Opalánkából, Ujpalánkából és Palánkából — mindenekelőtt rendezett tanácsu várost akar csinálni. Ugyáztzik, nem ismeri Magyar-kanizsa esetét, mely rendezett tanácsu várossá alakítottán át, a nagy költségek és a viszonyokkal összhangban nem álló közigazgatási forma miatt nyomban kérte nagyközséggé való visszafelállítását. Pedig 20.000 lakost számláló város.

A Mosztanga hajózhatóvá tételét is akarja főispán. Eppen jókor. Mert annyi a főlétes munkaező, a gépezet és az építkezési anyag, hogy erre is jut bővíben. Talán jobb lenne, előbb egy kis szabályozást végezni, hogy sok hasznavehetetlen föld termőképes legyen.

Palánkától Verbászig vasutat akar építeni. Eppen most, amikor az előmunkálat alatt álló vasutakat se lehet kiépíteni ugyan-csak munkaező anyag hiánya miatt.

Műutat is óhajt a főispán, még pedig sürgősen — lehetőleg a választások előtt. — Az utépitő vállalkozók egymásután a vállalt kötelezettség alóli föloldást kérik a vármegyétől, mert az építkezés lehetőségének egyetlen föltétele sincs meg s a főispán új műutakat akar.

A palánkai állami polgáriiskolát kereskedelmivé akarja fejleszteni. A tanerők létszáma a felére csökkent, sok iskolában megakadt a tanítás, mert bevonult a tanár, tanító. De Baloghy mégis most akar középiskolákat.

Villanyvilágítást, kövezést, csatornázást is akar a palánkaiaknak. Persze annyira bővelkedünk pénzben, kövekben, hogy a program eme részének a megoldása éppen ebben a pillanatban a legaktuálisabb.

Ha nem ismernők Baloghyt olyan embernek, aki az ilyen nagy horderejű tervezésétől távol tartja a pártpolitikai szempontokat, azt kellene hinnünk, hogy az egész csodaprogram egy kis politikai szemfényvesztés, kortestrukk.

Maradjon csak Baloghy egyelőre az az egészségügyi kérdés megoldásánál. Itt eredménnyel, sikerrel halad.

Hősök temetése Vaskuton.

Vaskut, 1917. nov. 22. (Saját tudósítónk.) Hellenbárth József és öccse János együtt szolgáltak egy ezredben, hogy együtt küzdve a hazáért, együtt is haljanak meg, a mi meg is történt 1916. január 8-án a Tarnopol melletti nagy ütközetben.

A két testvér — akik közül mindegyik fiatal feleséget és egy-egy gyermeket hagyott hátra — egyazon órában halt meg, el is temették a Tarnopol melletti Kokukovszk községben egymás mellé, külön külön sírba. Később ez a terület orosz kézbe került, és a bánatos szűők, valamint a gyászos özvegyek nem bírták szerel-

teik drága hamvait haza hozatni, hogy itt hon-pihenjenek ki a hazáért szenvedett fájdalmakat a feltámadás napjáig.

A múlt héten haza került a két hős hamvait tartalmazó két koporsó és oly temetés volt Vaskuton, a melyt még soha sem láttak.

Bajsa Vojnits Dániel bajai apát teljes asszisztenciával püspöksüveggel (sub infula) végezte a fényes szertartást, a melyen az egész község apraja nagyja a legnagyobb megilletődéssel részt vett. A temetésen Scherer Ferenc helybéli plébános, gyönyörű beszédben bucsuzott a két hős testvértől, figyelmeztetvén a mély gyászban egybegyűlt rengeteg halgatóra, hogy ne zúgolódjanak soha az anyagiakban pénzben és vagyonban hozott áldozatok miatt, amit a világháború fölünk követel, kik messze vagyunk a harcfronttól, hanem ennél mind nagyobb a véraldozat, a fiatal élet, mellyel a két dicső hős áldozott a haza oltárán mindnyájunk jó-téért.

HIREK.

A hű jegyes.

Idegenből várják haza
Az elesett hős katonát:
— A szülőföld hantja tegye
Édesebbé hosszú álmát! —

Megérkezett már a vendég,
— Mily szomorú érkezése!
Örömet nem, csak bánatot
Hoz szülőre, jegyesére.

A szülői kedves háznál
Most még egyszer eléneklik,
S a gyászos végtisztességen
Nincs szem, amely nem könnyezik.

Hű jegyese fájdalommal
Karolja át a koporsót,
Ámde nem sir, nem könnyezik,
Ájka nem ejt semmi zokszót.

Sőt egyszerre csak fölkapog,
Levetni kezd és tapsolni...
— Mérheterlen fájdalmában
Lelke egyszülgyát veszti.

Megdöbben a gyászközönség,
— Meghatódva összenéznek,
A szegény lány iránt részvét
Tölti el a részvevőket.

S ettől kezdve nap-nap után
A szegény, a boldogtalan
Ridál mindig házuk elé
A temetés órájában.

S a ház előtt elmenőkhöz.
Igy szól: Ugy-e, láttátok őt?
Oh mily szép! — Mily boldog vagyok:
Holnap tartjuk a menyegzőt. —

S aztán vígan tapsol, nevet,
Szökellve jár az utcákon;
Aki látja, igaz szívet
Sajnálkozik a szép lányon.

Rofeszár Andor, lelkész

Mélykutiak Budapesten.

A »Déli Hírlap« november 25 iki számából vesszük át eme közleményt:

Négyen voltak: három nagykendős asszony, meg a pipás ember. A pipás ember elnyúlt vadászkalapot és keszheti uri bekecsét viselt, — a pipás ember utkötséget az asszonyok fizették és a pipás ember arra való volt, hogy vezesse a három ifju parasztasszonyt Pest városában, mert most jöttek először Pestre a Bácskából, Mélykutról.

A várba, a honvédelmi miniszteriumba igyekeztek a mélykuti asszonyok, ott azt mondták nekik, jöjjenek déli felé. Addig ott ödöngöttek a miniszterelnökségi palota körül, megállottak a nagy lépcső párkányán, elibük tárult a legcsodálatosabb panoráma: Budapest a budai hegyről nézve. A fekete kupolák belemelték fejüket a

napsugaras őszi köd fehér és arany fellegeibe, halványkék fátyolok usztak az ezüst Duna fölött, némán és lélegzetvisszafojtva nézte ezt a képet a három nagykendős takart kis parasztasszony, három kis szomorú parasztasszony Mélykutról.

A pipás ember lefelé mutatott a hosszú pipaszárral az arany ködbe:

Ahun e a Bazilika — mondta és rámutatott az országhátra.

— Istenöm! sóhajtott az egyik.

— Ugyan kéröm, — fordult felém a másik

— mellik az a láncid?

Megmutattam neki.

— C... c... No én löszédülnek rú'a?

— Hová va ósziak maguk?

— Ni kéröm Mélykutra. Kiskunhalasról vicinális...

— Mi járatban vannak?

— A sögél végölt gyűttünk, ide a miniszteriumba, az idevaló alispárho!

— Nincs kéröm rőndbe a sögél! A Náci nem csinálja igazsággal!

— Ki az a Náci?

— Hát a Csacska Náci! A segédjegyző...

— Csak annak adja a sögél, aki kacsát még libát visz neki sutyomba...

— Az én uram már két hét óta möghótt az orosz határon!

— Az én uram a győri ágyugyárba dolgozik!

— Az én uram oda van a nagy lágerba, Szibérijába!

— Nem kapjuk rőndösen a sögél. A gazda embőr, mög az uri embőr duflán is mökkapja!

Felém fordult a harmadik asszony, egyik kezével elhuzta arcáról a vastag kendőt, mélytűző barna szeme volt, piros száját miutha késsel metszették volna, barna keze keskeny és erős volt, fiatal testének formáiból semmi sem látszott a vastag kendők és fűsök szoknyák alatt.

— Néköm azt mondta a Náci, csak akkor adja a sögél, ha előbb lefekszem neki...

— Nagyon rőndetlen beszédű embőr a Náci! — mondja a másik és a harmadik is ingatja a fejét.

A pipás ember nem szól semmit, félig elfordulva két könyökkel könyököl a köpárkányon, egyedülvén pipál és nézi arra messze a Bazalikát.

— Azér győttünk, hogy bőpanaszoljuk a Náci! Há mér nőm kapunk mi sögél? Há mér nőm!

— Zsidó ez a Náci?

— Zsidó a főné! Gatyás paraszt az aplya, de kitanitatta irnyoknak!

Mikor elköszöntem a három asszonytól, utánam kiabáltak, hogy Isten álgya mög!

Lefelé mentem a lépcsőn, alattam a ködben óriássá nőttek a pesti, fekete kupolák, arany függönyök csüngtek az égből, — ködös napsugaras novemberi őszi délelőit volt. Egy pillanatra megállottam, — a ködöt néztem, amely betakarta Pestet. Felettem a budai vár fokán három kis szomorú parasztasszony állott, ők is Pestet nézték, a sohasem látott, áciombeli Pestet, — szikár kezüket a hasukra kulcsolták, összehajlogatott tiszta zsebkendő volt a kezükben, így néztek lefelé a ködbe, Mélykutról jöttek, az itteni alispányho a Várba, a segély miatt, meg a Csacska Náci, a segédjedző miatt...

... Pestet egészen betakarta előlük a köd.

Zilahy Lajos.

Az eset leírása jóízű, zamatos. De fele se tréfa ama súlyos vádnak, mely benne foglaltatik egy tisztviselő ellen. Azt állítják róia, hogy csak annak adja a kijáró segélyt, aki kacsát és libát visz neki és aki...

Csacska Náci tisztviselője nincs ugyan Mélykut községnek, de van egy K. Ignác nevű aljegyzője, akire azonban ez a ráfogás rá nem illik.

Illetékes helyen bizonyára tudomást szereznek erről a vádról és megteszik a szükséges intézkedéseket.

Nagyszabású művészeti Matkovits Béla Matkovits Béla, újvidék város ny. főispánja és neje december 15-én, a rokoni katonák korácsonya javára budapesti lakásán nagyszabású művészeti ad, melynek rendezését Paulay Erzsé, a Nemzeti Színház kitűnő művésznője vállalta. Az események vendégei: gróf Khuen-Hédervary Károlyné, özv. gróf Károlyi Istvánné és gróf Hadik-Barkóczy. Az estély két részre oszlik. Az elsőnek programját országos hírv. művészek töltik be, a másodikét kiváló műkedvelők. A művészi részben szerepelnek: Sándor Erzsé, Paulay Erzsé, Nirsely Emília, Ody Árpád és Kerékgyártó Duai; a műkedvelőkben a fővárosi társadalm több előkelő tagja, köztük báró Madarassy-Beck Gyuláné, akinek éneke a program kiemelt pontja lesz. Herceg Ferenc erre az alkalomra darabot ír, melynek hálás szerepeit Paulay Erzsé és Ody Árpád játssza. A műkedvelők számára Harsányi Zolt ír erre a célra kis darabot, melynek főszerepét Gergelyné játssza. A rendezés munkájában Matkovits Béla és neje kívül részt vesznek még: Paulay Erzsé, Szász Schwartz Gusztávné, Dobay István és Gergely Imre festőművészek. Az estélyen természetesen csak meghívott vendégek vehetnek részt. A meghívókat a napokban küldik szét. A pártatlanul fényesnek ígérkező estély iránt a főváros felsőbb köreiből általános érdeklődés nyilvánul.

A táblaieinek kinevezése. A szegedi kir. tábla elnöke dr. Tripolszky Imre öbceai ügyvédjelöltet egy évi bírói gyakorlatra bocsátotta és erre az időre segélydíjazs joggyakorokká nevezte ki.

Prokopy tanár hazaérkezése. Prokopy Imre, a zombori felső keresk. iskola tanára, a tanári kar egyik legkiválóbb tagja a háboru elején katonai szolgálatra vonult be. Przemyslbe került, ahol orosz fogságba jutott. Szibériába viték, ahonnan mint cse érokkant a napokban jött vissza Zomborba. A zomboriak eme alkalommal zajos ovációkban részesítették a népszerű férfit. Nagyszámú közönség és deputációk sokasága ment ki a pályaudvarra, ahol lelkesen fogadták. Balogh főispán megható szavakkal köszöntötte s fejtezte ki a lakosság szeretetét. Prokopy szinte könyezve köszöntö meg az ovációt.

Újvidék közegészségügyéről a napokban dr. Wagner Károly, városi tisztifőorvos — mint újvidéki levelezőnk írja — azt jelentette a közigazgatási bizottságnak, hogy bizony az kedvezőtlené vált. A fertőző betegségek száma emelkedőben van és vörhany, diftéria, hasi hágy-méz és vérhas sürűn szedi áldozatait. Könnyű lefolyású hólyagos himlőmegbetegedés is volt. A fertőző bajok terjedésében — mondja a főorvos jelentés — kétségelentül szerepet játszik az a sajnálatos tény, hogy a fertőtlenítéshez szükséges denaturált szeszt, készletek hiányában, sürgősségünk dacára csak hiányosan tudjuk beszerezni. Bezzeg nem törődnek embertársaikkal azok a kapzsi újvidéki kereskedők, akik árdragi-lásból és telhetetlenségéből nem adják el minden-kinek az eladásra kapott kincstári terméket, hanem csak a kiválógotoknak vagy az ajánló névjegy-ekkel ellátottaknak, amint azt néhány hónappal ezelőtt lapunkban terjedelmesen megírtuk, egy munkatársunkkal megírtótt esetből kifolyólag.

Kitüntetett tanító. Kovács Antal temerini tanítót, ki a háboru kezdete óta az orosz fronton szolgált, kiváló érdemei elismerésül a bronz vitézségi éremmel tüntették ki.

A zentai tengerésztszif. Csütörtökön reggel Budapesten, a Mester utca 4. számú házban egy színész lakásán egy magát Király-hidi Imre fregattihadnagyának nevező fiatal ember, mikor a katonai rendőrség egy zászlósa igazolásra szólította fel, öngyilkossági kísérletet követett el. A katonai rendőrség megállapította, hogy a fiatal embert, a ki súlyosan sebesülten fekszik a XVII. helyőrségi kórházban, valódi nevén Singer Félixnek hívják és hogy a fregattihadnagy egyenruhát jogtalanul viselte, mert csupán aliszti rangja van a tengerésznél. Szabadságon volt Zentán lakó szüleinél és a szabadságot lejártáival nem vonult be. Az öngyilkossági kísérletet a büntetésről való félelmében követte el.

Sikkasztó községi írnok. Bus Lajos csurogi községi írnok beállított Csurogon egy asszonyhoz, aki előtt Csurog község helyettes jegyzőjének adta ki magát és evvel a fogással 100 koronát csalt ki tőle bélyegilleték címen. Miután az összeget felvette, megszökött a községből. Az újvidéki kir. ügyészség nyomozó levelet adott ki ellene.

Orvosi állások betöltése. A jánosalmi és tiszteivánfalvi üresedésben levő községi orvosi állások betöltésére pályázatokat hirdet Koller Gusztáv bácsalmási, illetve Kulunchich Viktor újvidéki főszolgabíró. A részletes feltételek lapunk mai számában megjelent pályázati hirdetményekben olvashatók.

Hazaérkezéssel vádolt ügyvédjelölt. A cs. és kir. hadosztálybírószék szerén tárgyalta dr. Mogin Száva újvidéki ügyvédjelöltnek, a 6. gyalogezred ővezetőjének bűnügyét. Mogin Száva 1924. augusztus 16-án a Vardar melletti harcokban szerb fogságba került. A szerbek földi munkálatokra alkalmazták és ott is volt addig, amik győzelmes offenzívák során 1916-ban Skutarit is el nem foglaltuk. Mogin ekkor jelentkezett csapatainknál és nyomban letartóztatott. A katonai ügyészség azért emelt ellene vádat, mert állítólag önként ment át az ellenséghez és a szerbeket támogatta a monarchia szétesésére irányuló törekvésében. A bizonyítási eljárás azonban nem igazolta a vádat, s így a hadosztálybírószék dr. Mogin Szávát a felségárulás és az állam hadereje elleni ekövetelt bűntett vádját alól a katonai btk. 306. szakasza alapján tényátladéki hiányában felmentette.

Nagymérvű zsircsempészet ügyében vizsgálat folyik Sajkásszentiván és Káty községekben. Egy Mayer Samu nevű zágrábi úgynök egy csomó alúgynökkel 20—24 koronájával összevásárolta a disznózsirt és Ausztriába akarta szállítani. A csempészetnek egy csendőrmester jött a nyomára.

Halálozások. Kovács Andor cs. és kir. huszáronkéntes, Kovács Lajos zentai nagybírtokos fia e hó 19-én hivatásteljesítése közben szerzett beleegésében meghalt. A nagyképzetségű ifjú, aki a polgári jeleiben mérnök, e hó 21-én temették el nagy részvéttel a rákoskereszturi temetőben.

Brunner Adolfiné Zomborban 64 éves korában meghalt.

Hajósevi Ferenc Zomborban meghalt.

Pülscher Manó zentai földbírtokos 54 éves korában meghalt.

Ekevas mint harang. Vaskuti levelezőnk írja eme jóízű esetet: A háborus idő mi mindenféle pórtanyagot hozott forgalomba. Van pótkávé, pótdohány, pótcukor, pótkenyér stb., s tudja Isten, mennyi minden pótlásokat kell kitalálni, hogy a normális életviszonyokat némiképp fentartassuk, de hogy az ekevas — melynek egyedül s főhivatása az anyaföldet turva, azt termékenyly tege — harangpótló legyen, erre bizony talán senki sem gondolt. Azonban a léleért való küzdelem leleményessé teszi az embert. Az utóbbi harangpótlásnál elvi ték Vaskutól a felsőfalu (Kakasvár) harangpótlásának utolsó harangját is. A jó öreg »Jergili Veiter« a ki a felső falunak hűségesen és pontosan jelezte az időt reggel, délután és este, most jövedelmi forrásától megfosztva, nagyot gondolt és szerzett egy napon harangpótlót. Acélekevasat akasztott föl a kálvária toronyba és kalapácsai remekül harangozik naponta. A felső falu népe nagyon meg van elégedve — jobban szól mint a volt harang — és ebben a szomorú időben a midőn sok házban sem világítás, sem óra nincs, az ekevas éles hangja nagyon jó szolgálatot tesz ugy a népnek, mint pedig a »Jergili Veiternek«, aki ezáltal továbbra is hivatalban maradván, az alamiznaszedés joga — lévén ez a hivattalal összekötve — sem szűnik meg, és ő tovább, büszkén él. A háboru sok leleményességre tanítja az embereket a midőn életéről és ételről van szó.

Zsír és huszfoglalás Szilbácson. Szilbácsról írja levelezőnk, hogy Toller és Marodus szabadszáki detektívek a napokban odaértek és nagymennyiségű be nem jelentett zsírt és húst foglaltak le. Mihajlov Obrádnál 480 kgr. zsirt, Ninkov Istvánnál, aki rekviráló biztos, 8 drb. frissen vágott sertést. Ez utóbbinál volt Kávári vasúti jegyküldő, akivel a sertések titkos elszállítását beszéltek meg éppen. Ennél — Kávárinál — is 200 kgr. húst. Peity Sztarkonál pedig 220 kgr. zsirt és 200 kgr. füstölt húst foglaltak le.

Vizsgálják a podgyászt. A szabadkai pályaudvaron egyidő óta vizsgálják az utasok podgyászt. Legutóbb sok zsirt, húst és lisztet koboztak el. Vitéz László uverbácsi lakos podgyászában 140 kgr. húst találtak, melyet szintén elkobozták.

Elfogott betörő. Szegedről jelentik: Szegeden a katonai rendőrség telelezte Kovács József katonai okmányhamisítót, akinek sikerült azonban a rendőri nyomozás közben, saját lakásáról, felesége segítségével megszöknie.

Kovács Józsefet, aki maga is katonaszökevény, a katonai rendőrség már hosszabb idő óta figyelte, mert meggyőződést szerzett arról, hogy főmegesen hamisított katonai okmányokat katonai szökevények részére. De ezzel nem érte

be, hanem hamisított felmentési igazolványokat, orvosi bizonyítványokat is, melyeket 20 koronától 200 koronáig terjedő árban árusított.

A nyomozás most már tovább folyt és szenzációs dolgokat derített ki. Kiderült ugyanis, hogy Kovács nemcsak hamisított, hanem betöréseket is követett el. A lakásán találtak szerb, montenegrói, román és Napoleon aranyakat is körülbelül 35000 korona értékben. Az aranyak eredetéről Kovács felesége nem tudott felvilágosítást adni. A szegedi rendőrség, mely a zombori betörésről értesítést kapott, kiderítette, hogy az aranyak a zomborban kifosztott Vukisevics cégé. A katonai rendőrség most tovább folytatja a nyomozást. Kovács feleségét átadták a polgári rendőrségnek. Kovács Józsefet nem sikerült még elfogni. Csupán büntérsai közül van egy Goldberger nevű pincér fogva, ki a hamisított okmányokat értékesítette. Kovács József intelligens ember, civilben festőművésznövendék.

2500 métermázsa dió Szabadkának. Szabadkáról jelentik: A Haditermény azzal az érdekes kérdéssel fordult Szabadka városához, szüksége van-e 2500 métermázsa dióra. A városi hatóság azt válaszolta, hogy a diót a város címére ki lehet utalni.

Versengés ingatlanokért. Újvidékről írja munkatársunk: Az itteni róm. kath. hitközség áruba bocsátotta a Csenei-dűlőben fekvő 160 holdas szántóföldjét és a hozzá tartozó gazdasági építményeket. A megtartott árverésen a legutolsó szó Miroszavlevits Koszta, újvidéki rőfőszerkesztő volt, aki 1 milliót kínált a birtokért. Egy másik újvidéki hadimilliomos Gerich István szer-téskereskedő azonban a vele nem egy hitet valóra ráicitált. Utóajánlatot adott be és 10000 K. felárral győztesen került ki a nem minden napos árverésből. Miroszavlevits a veszteséget hamarosan kikészörlötte. »Zum trucc« megvette a róm. kath. templom-udvar halároló négy házt 120000 koronáért Hlavács Amáliától. — Könnyű nekik! Nincs fogalmuk a háboru megsanyargatotta közeposztály keserves helyzetéről és nem nagyon érzik a drágaságot.

Harminczéves plébánosi jubileum. A regőcei kerület papsága e hó 19-én — mint levelezőnk írja — egybegyűlt Dávodon, hogy a helység plébánosát, Dobozy Jánost 30 éves plébánosi évfordulóján üdvözöljék. Az ünnepély 10 órakor Tedeumal kezdődött, mely után Bászler István kerületi esperes szép beszédben üdvözölte a papársai és hívők nagysokasága által körülveti lelképásztort. Az őszinte beszéd megindította az őz papot és hívőit. Mise után a plébánián csendben lakomát volt, melyen az esperes ismétellen üdvözölte a jubilarist.

KÖZGAZDASÁG.

Szállítási igazolványok szőlő és szilvamága szállításához. Miután ezek a magvak egy legújabb miniszteri rendelet értelmében nem képezhetik szabad forgalom tárgyát, ezeknek vasuton, hajón és gépkocsin való szállításához igazolvány kell. Ezen szállítási igazolványokat a kereskedelmi miniszter állítja ki, tehát azokat annak erre illetékes osztályától kell kérni. Egyébként a szállításra nézve egy még 1915-ben kiadott 952. számú rendelet rendelkezései az irányadók. A magvaknak másképpen szekéren, taligán, csónakon stb. történő szállításához eszerint szállítási igazolvány nem kell s így ily módon a forgalom szabadságát a jelzett rendeletek sem korlátozzák, ami annyiból előnyös az olajtermő központi szeszfeldőkre nézve, hogy a maguk körzetéből a tengelyen szállítható magvakat szállítási engedély nélkül szedhetik össze. Nagyobb távolságra vasuton stb. történő fuvarozáshoz ez esetben is kell majd szállítási igazolvány s ugyancsak az Olaj és Zsiripari Központ engedélye, hogy az illeők központi szeszfeldőze a saját vagy a szomszédos körzetekből a szőlő és szilvamagvat olajnyerés okából központi telepére összegyűjthesse.

A borkereskedelem Baranyában. Vörösmart, november 20. A borkereskedelem igen élénk, tekintettel arra, hogy a vasúti forgalom itt nyitva áll, már elkezdődtek a borkereskedők az exportálást. A borárak emelkedtek a múlt hét óta 40 koronával hekoitterenként. Ma már fizetnek a kereskedők 360—420 koronát hektójáért. A vörösbort külön 460—500 K.-t. Sok kereskedő a már homokos, gyengébb talajon termett borok javítására itt is vásárolnak, mert itt magas hegyen termelt borok vannak. Egyik borkereskedő Maligand-mérője szerinti 9 1/2, 10 1/2 fokot mutatnak. A termelő a bort kiszállítja a vasut- vagy hajóállomásra a vevő hordójába való átfejtésre. Oborkészlet már kevés van, egy pár vagonnal lehetne még összeszedni 420, 460 K. árban. Ovörösbort 500—550 K. árban. Ujbort több ezer hektó lehetne 400 K.-s árban venni,

Szerkesztői üzenetek.

K. A., 6 gy. e. Tábori posta 632. A régi címre meg.

T. J., Zenta. H. T-s címére küldtük el.

N. H., Títel. Köszönettel tudomásul vesszük.

J. J., Hódáság. Már elkészült vele. December elején.

A másik is meglesz, még pedig december végén.

Levelező, Vaskut. Valamennyi kifogástalan szemlelmi egészségnek örvend, tehát mindannyi tauglich. Mai számunkba be is soroztuk őket.

H. Za., Baja. Köszönjük, de már nem vehetjük hasznát.

L. M., Jánoshalma. Csakis az az oka, hogy nem kaptunk róla értesítést.

N. T., Zombor. Ebben a viszonylatban már el vagyunk látva.

S. Gy-gy. Megkíséreljük, de kevés reménnyel.

L. B., Zsalya. Intézkedtünk.

A Haddóhivatal vezetője: **Horz Nándor.**

Pallas-lexicont veszek alkalmi árban. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 4-2

Szépirodalmi műveket keresek. Ajánlatokat »Könyvbarát« címen a »Bácsmege« kiadóhivatalába (Bpest, Teréz-körut 2.) kérek. 3-2

Gazdasági kosarakat keresek. Néhány ezer gazdasági és gyümölcszállító kosarat keresek. Címemet megadja e lap kiadóhivatala. 3-2

Eladó fűzvesző. Néhány wagon kosáronfára alkalmas fűzvesző eladó. Bővebbet Rosenthal I. Bpest, Falk Miksa utca 13. 4-2

Mindenes cselédet keresek, ki jól főz. Reisz, Bpest Vilmos császár-ut 21. III. 1. 3-2

Meleg takaró, szalmazsák feljárnak foglyok és munkások részére. Új és használt zsákok, zsinagok, papírszövetek. BAKOS ÉS SZABADOS zsák-, ponyva-, zsinag- és textil-árukereskedőknél, Budapest, V., Bálvány-utca 18. sz. 4-1

Olcsó pénzt 5-75-60% kamattal gyorsan közvetít líj. Thalheimer Lajos bankbizományos, a torsi Takarékpénztár titkára Torzsán.

Főzni tudó cselédet keresek. Vidékre németajku községbe gyermektelen jegyzői családnak kerestetik egy olyan cseléd, ki a főzéshez ért. Ajánlatokat az igényelt fizetéssel a kiadóhivatalba kérem.

Mindenkülön értesítés helyett.

Kovács László és neje szül. Engelmann Irma fájdalomtól lesújtva jelenik, saját, valamint gyermekeik Erzi és Mici és az egész rokonság nevében, hogy egyetlen forrón szeretett fiuk, büszkeségük

Kovács Endre

voll cs. és kir. huszáronkéntés, gazdálkodó

a legdrágább testvér és rokon, élete 24-ik évében folyó hó 19 én hivatása teljesítése közben szerzett rövid, súlyos betegség után csendesesen elhunyt. Temetése folyó hó 21 én d. e. 11 1/2 órakor volt a rákoskereszturi temető halottaaházából.

7551-917.

Pályázati hirdetmény.

Tiszaiistvánfalva községben üresedésben levő **községi orvosi állásra** pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelten kérvényüket hozzám **december 10-éig** annál is inkább terjesszék be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem. Az állás javadalmazása:

1. A törvényszerű 1600 korona fizetés az államtól.
2. 200 korona személyi pótlék a községtől.
3. 500 korona lakbér a községtől.
4. A szabályszerű orvosi látogatási díjak.
5. A szabályszerű husszemledíjak.

Ujvidék, 1917. november 20 án.

Kulunchich Viktor
főszolgabíró.

Hoffman Mihály Özvegye

lakásberendezési vállalata

TELEFON 400. **SZABADKÁN.** ALAPITTATOTT 1876

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

Perocid nyers.

Firnisz. Lakkok. Gyanták. Kenőolajok. Terpentinolaj.

Vajda Pál és László szelött: (VAJDA PÁL),
lakk-, kencegyár,
Budapest, V., Lipót-körut 4. Telefon 62-79.
Gyár: Erzsébetfalva. 4-2

A bácsalmási járás főszolgabírájától.

7669. szám.

1917.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó **Jánoshalma** községben nyugdíjazás folytán üresedésben levő első (ügyvezető) **orvosi állásra** pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1908. XXXVIII. t. cz. 7. § ában előirt képesítésüket és eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket hivatalomban legkésőbb f. évi **december hó 3-ig** annál is inkább adják be, mert a későbbben érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Ezen állás javadalmazása a következő:

1. 1600 korona évi törzsfizetés.

2. 600 korona évi lakbér.

3. 2/4 telek föld haszonélvezete, mely után az összes adókat és illetékegyenértéket javadalmazás köteles viselni. Ez a földhaszonélvezet a kiszállási uradalom részéről vitásá tétellett s ez ügyben döntés még nem történt.

Bácsalmás, 1917. november hó 15-én.

Koller Oszkár

főszolgabíró.

2-2

Irnok kerestetik.

Keresek havi 250 K. díjazás mellett egy a **községi háztartás** vezetésében és a közpénztári könyvelői teendők végzésében **jártas egyént.**

Mellékjövdelemre is számíthat. Ha ezen teendők teljesítésére alkalmasnak bizonyul, a jövője itt biztosítva lesz.

Adán, 1917. évi november 8.

Király Lajos,

vezető-jegyző

3-3

Eladó lovak:

Egy pár orosz fekete kanca ügetőtlő, 11 évesek, kurtirozott igen gyors, 168 cm. magasak.

Egy pár kocsiló, szürke és pej, mindkettő herélt 5 és 7 évesek 166 cm. magasak, erős csontozatu, kitünő menők.

Egy amerikai pej ügetőmén, 1:26 recorddal, kiváló fedezőmén 12 éves.

Egy 8 éves telivér oszódór.

Továbbá **több gazdasági igasló**

és nehéz **csikó.**

Megkeresések a

Körmendi Méneshez, Körmend

intézendők és ugyanott a lovak is megtekinthetők.

3-3

Raab Károly
hangszerkészítő ZOMBOR

Ajánlja nagy **zongorarakatárát.**

Vétel készpénzfizetés és a legkedvezőbb részletfizetés mellett is,

— Használt zongorák vétele és eladása. —
Zongorák javítása és hangolása.

BURMANN SÁNDOR

ALAPITTATOTT: 1895.

UJVIDÉK.

ALAPITTATOTT: 1895.

VIZSGÁZOTT FINOM-PUSKAMŰVES HITES SZAKÉRTŐ

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Kitüntette az ujvidéki kirakatversenyen az aranyéremmel. Ajánlom dúsan felszerelt raktáramat **sportcikkek- és fegyverekben,** valamint ismétlő pisztolyokban.

TELEFON
INTERURBAN:
347. SZ.

Halsporthoz minden cikk raktáron. **Régi fegyvereket** cserébe veszek. Minden javítást olcsón és gyorsan végzek.

Összes töltenyek külföldiek is, valamint puskaporok raktáron. **Árjegyzéseket** kívánatra ingyen és bérmentve küldök.